

ת"פ 33111/03/21 - מדינת ישראל נגד עבד אל ראזק שרקיייה

בית משפט השלום בחדרה

ת"פ 33111-03-21 מדינת ישראל נ' שרקיייה

בפני **כבוד השופטת רקפת סגל מוהר**
מאשימה **מדינת ישראל**

נגד **עבד אל ראזק שרקיייה**
נאשם **ע"י עוה"ד נדאל עבד אלקאדר**

החלטה

לפני בקשה לקבלת נתונים סטטיסטיים לפי סעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב-1982.

רקע

1. בתאריך 15.3.21 הוגש כנגד הנאשם כתב אישום המייחס לו עבירה של תקיפה סתם לפי סעיף 379 לחוק העונשין, תשל"ז-1977.
2. בכתב האישום נטען כי בתקופה הרלבנטית לארוע הנדון שימש הנאשם כאח אחראי משמרת במחלקה המשפטית בבית החולים "שער מנשה" בה מאושפזים אנשים הסובלים ממחלות נפש, וכי ביום 11.9.19 הוא תקף את אחד החולים לאחר שזה דיבר בטלפון הסלולרי שלו בשעת חלוקת התרופות וסירב לפתוח את פיו לצורך בליעת התרופה. מעשה התקיפה המיוחס לנאשם הוא דחיפת ראשו של החולה לעבר מיטתו מספר פעמים שלא לצורך, תוך שהוא אווז בידו, מניח את ברכו על ידו השניה במטרה להצמידו למיטה ושב ודוחף את ראשו למיטה בעוצמה שלא לצורך. הכל לאחר שהחולה כבר נטל את התרופה אך מיד לאחר מכן התיישב על מיטתו ועשה תנועה חדה בידו לכיוון אחד מהעבדים שסייעו לנאשם במתן התרופה.
3. במהלך הדיונים שהתקיימו בפני מאז הוגש כתב האישום ועד לאחרונה, הסתבר לי כי באותה עת היתה תלויה ועומדת בפני המאשימה בקשת ב"כ הנאשם להעביר את המקרה דן לטיפול במסגרת של הליך "הסדר מותנה". משכך, ולאחר ששמעתי את טענות הצדדים לגופה של הבקשה, הוריתי למאשימה להודיעני לכשתתקבל החלטתה. ביום 19.5.22 הודיעה המאשימה כי בקשת הנאשם נדחתה ולא ניתן יהיה לטפל בעניינו במסגרת הליך של "הסדר מותנה".

הבקשה ונימוקה

4. בקשת ב"כ הנאשם היא כי אורה למאשימה להעביר לידי מידע ונתונים לגבי מקרים דומים בהם הוגשו, אם בכלל, כתבי אישום בעבירות של תקיפה סתם נגד נטפלים במוסדות רפואיים.

5. לתמיכת בקשתו שמטרתה ביסוס טענה של "אכיפה בררנית" כנגד הנאשם, טען בא כוחו כי בחיפוש שביצע במאגרים המשפטיים השונים, לא נמצאו מקרים בהם הוגשו כנגד עובדי צוות רפואי במוסדות רפואיים, כתבי אישום בעבירות של תקיפה סתם, בגין אלימות שננקטה כלפי מטופלים. לעומת זאת, כך לטענתו, מצא מספר רב של מקרים בהם נסגרו תיקים מסוג זה, לרבות בדרך של הסדר מותנה (ר' הטבלה המצורפת לבקשה ובעיקר פרטי 3 מתוך 17 המקרים המפורטים בה, שנסייבותיהם - כך לטענתו - דומות לנסיבות המקרה הנדון - מטפלת בבית אבות שהכתה את אחת הדיירות באמצעות כף ידה בלחיה; מדריכים במוסד טיפולי לחוסים הסובלים מאוטיזם שדחפו את אחת החוסות שהתפרעה והפעילו כח על גופה; עובדת במרכז לטיפול באנשים עם מוגבלויות, שאחזה בידו של אחד החוסים ומשכה אותו).

6. ב"כ הנאשם הוסיף וטען כי במקרה זה מדובר במי שהוא אח מוסמך העובד מזה כשני עשורים בבית החולים "שער מנשה", ואשר לא דבק רבב באופן התנהלותו עד כה וכבר ננקט נגדו הליך משמעת כואב בגין הארוע נשוא כתב האישום שבגינו הושעה עד לסיום ההליך המשפטי בעניינו. משכך, הצהיר ב"כ הנאשם כי בכוונתו לטעון שהעמדתו לדין היא בגדר מהלך חריג ביחס לאופן טיפול המערכת המשפטית במקרים דומים בעבר. חלק מהמקרים טופלו במישור המשמעת בלבד ולגבי האחרים נערכו הסדרים מותנים.

תשובת המאשימה

7. טענתה העיקרית של המאשימה היא כי מדובר בבקשה שלא עומדת בנטל הראשוני להראות כי קיים חשש להפליה באכיפה.

8. לגופו של עניין טענה המאשימה כי העבירה המיוחסת לנאשם הינה עבירת אלימות

"קלאסית" הנאכפת מימים ימימה וכי דווקא העובדה שבמקרה זה בוצעה העבירה כלפי

מטופל במוסד רפואי, כשהנאשם אחראי עליו, מהווה שיקול לחומרה.

9. אשר למקרים דומים בהם הוגשו כתבי אישום בגין עבירה של תקיפה סתם, הפנה ב"כ המאשימה ל- 6 מקרים אחרים לפחות (ר' הפרטים בסעיף 7 לתשובה ותיק נוסף אליו הפנה ב"כ המאשימה בשלב מאוחר יותר - ת"פ (חיפה) 71573-02-19 מדינת ישראל נ' מטרון שעינינו בתקיפת קשישה ע"י עובד בבית אבות).

10. במצב דברים זה, משההגנה לא הראתה כי דרושים לה נתונים המצויים בידי המאשימה דווקא, ואשר אינם זמינים לציבור הרחב באמצעות מאגרי המידע הרגילים, ומשכבר נקבע בפסיקה כי אין לחייב את המאשימה לערוך "מחקר משפטי" עבור ההגנה שעה שהמידע הדרוש לה הוא מידע פומבי ממילא (ר' ת"פ 44939-12-18 **מדינת ישראל נ' שמיט ואח'**), טען ב"כ המאשימה כי דין הבקשה להידחות.

11. בדיון בעל-פה שהתקיים בפני במעמד הצדדים, חזר ב"כ המאשימה על הטענות דלעיל בעוד שב"כ הנאשם טען מצדו כי הדוגמאות אליהן הפנה ב"כ המאשימה בתגובתו מתייחסות לעבירות של תקיפה סתם שבוצעו במסגרת מערכות יחסים שונות מזו שבמקרה דנן.

דיון והכרעה

12. לאחר שנדרשתי לטענות הצדדים מסקנתי היא כי דין הבקשה להידחות.

ואלה טעמי:

א. סעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי הנושא את הכותרת "צו להמצאת מסמכים

ומוצגים", קובע כי:

**"בית המשפט רשאי, לבקשת בעל דין או מיזמת בית המשפט,
לצוות על עד שהוזמן או על כל אדם אחר להמציא לבית המשפט
במועד שיקבע בהזמנה או בצו, אותם מסמכים הנמצאים ברשותו
ושפורטו בהזמנה או בצו."**

מפסיקת בתי המשפט הנוגעת לסעיף זה, עולה כי הטעמים המצדיקים הענקת זכות עיון להגנה בחומרים שאינם קשורים במישרין לבירור האשמה, אך דרושים לה לצורך גיבוש טענת אכיפה בררנית במסגרת הדיונית של סעיף 108 הם אלה:

- זכותו של נאשם להליך הוגן ומניעת עיוות דין;
- זכותו לערוך את הגנתו ולהתגונן כראוי;
- גילוי האמת;
- צמצום פערי הכוחות שבין התביעה להגנה

(ר' בש"פ 8252/13 **מדינת ישראל נ' שיינר**).

לכל אלה יש להוסיף גם טעמים של מניעת מהלכים נפסדים ובלתי הוגנים של הרשות והבטחת אמון הציבור במערכת אכיפת החוק ובהליכים המשפטיים.

נטל השכנוע וההוכחה הנדרש לצורך הוכחת טענה של אכיפה בררנית במסגרת ההליך העיקרי מוטל על הנאשם (ר' ע"פ 3205/07 **פלוני נ' מדינת ישראל** ועפ"א (ארצי) 16393-12-13 **מדינת ישראל - משרד הכלכלה נ' אלירן דואב**).

בע"פ 6328/12 **מדינת ישראל נ' פולדי פרץ** הנ"ל, נקבע כי אין להסתפק במספר דוגמאות בודדות של סטייה ממדיניות התביעה על מנת להעביר את נטל הראייה להוכחת תקינות פעילותה אל כתפיה.

בעפ"א (ארצי) 16393-12-13 **אלירן דואב** הנ"ל קבע בית הדין הרצי לעבודה כי על מנת להיעתר לבקשה לפי סעיף 108 לחסד"פ, על הנאשם להניח תחילה תשתית ראייתית, ברמה שתספיק להעברת נטל הראייה אל כתפי המאשימה. עוד נקבע שם כי נכון שאין להכביד על הנאשם בעניין זה בשל חוסר האיזון בין הצדדים, אך עם זאת יש להזהר מפני תוצאה של תמריץ להגשת בקשות כאלה.

עוד נפסק כי יש ליתן את הדעת להיקף המשאבים הנדרשים לצורך הזה וגם למידת ההכבדה על עבודת הרשות (ר' ע"ח (מחוזי מרכז) 14473-10-15 **זיפר נ' עיריית נתניה**).

בבג"צ 4922/19 **נווה נ' מדינת ישראל** נקבע כי הרף הנדרש להנחת תחילת התשתית הראייתית נמוך מזה הנדרש לצורך סתירת חזקת התקינות המנהלית והוכחת האכיפה

הבררנית עצמה:

"... הנטל להנחת תשתית ראייתית ראשונית לביסוס הדרישה לגילוי מידע ומסמכים בנוגע למדיניות האכיפה מוטל על הנאשם. בכגון דא, לא די בעצם העלאת טענה לאכיפה בררנית על מנת להורות לתביעה למסור מידע מכוח סעיף 108 לחסד"פ. טיבו של הנטל הראשוני המוטל על הנאשם ייבחן בכל מקרה לפי נסיבותיו, אך מובהר כי הרף לצורך קבלת מידע ומסמכים נמוך

מהרף שנדרש לצורך סתירת חזקת התקינות ולהוכחת האכיפה הבררנית עצמה".

ב. ב"כ הנאשם במקרה שלפני, הצהיר על כוונתו להעלות טענה לאכיפה בררנית וכבר נפסק לא אחת כי על מנת להכריע בכגון דא, יש לבחון את אופן התנהלותה של המאשימה כלפי מי הנחשבים "שווים" בנתונים הרלבנטיים אל הנאשם המעלה את הבקשה:

"...אכיפת הדין נגד אדם אחד והימנעות מאכיפתו נגד אחרים - כאשר

מדובר במקרים דומים - היא אכיפה בררנית (selective enforcement).
אכיפה בררנית יכולה לקבל ביטוי באחד משני מופעים: הראשון, החלטה
להעמיד לדין רק חלק מן המעורבים בפרשה נדונה; השני, החלטה להעמיד
לדין בשעה שבפרשות אחרות שעניינן דומה לא הוגשו כתבי אישום. [...] כך
או כך, המשותף לשני פניה של הטענה הוא כי סמכות האכיפה הופעלה נגד
אחד ולא נגד אחרים, ללא כל טעם טוב להבחנה ביניהם..." (ע"פ 6328/12
מדינת ישראל נ' פולדי פרץ).

**בקשת ב"כ הנאשם היא להורות למאשימה להעביר לב"כ הנאשם מידע ונתונים סטטיסטיים לגבי
מקרים דומים בהם הוגשו, אם בכלל, כתבי אישום בעבירות של תקיפה סתם כנגד מטפלים במוסדות
רפואיים.**

בהשוואת עובדות כתב האישום בתיק שלפני לאלה בתיקים שאליהם הפנה ב"כ הנאשם בבקשתו (ר' הטבלה -
נספח א' לבקשה), מצאתי כי נסיבות המקרה בתיק שלפני נראות על פניהן חמורות יותר מנסיבות המקרים בהם
נאותה המאשימה להעביר את הטיפול להליך של הסדר מותנה, מה גם שבאף אחד מהם לא מדובר היה
במטפל שהואשם בתקיפת אדם שהיה מאושפז בבית חולים לחולי נפש.

גם טענת ב"כ הנאשם לפיה לא מצא כתבי אישום זהים לכתב האישום שהוגש נגדו, אין בה כדי להרים את הנטל
להוכיח קיומה של אכיפה בררנית ו/או להניח את בסיס לחיוב המאשימה בהמצאת המידע שהוא מבקש.

המאשימה אמנם טענה בתשובתה כי הוגשו גם הוגשו כתבי אישום דומים לזה וב"כ הנאשם טוען כי נסיבותיהם
של מקרים אלה שונות הן, ואולם מטבע הדברים הנסיבות המפורטות בכתבי אישום שונים שונות גם הן, ואף
עבירה המיוחסת לנאשם אחד יכול שלא תהא מיוחסת לנאשם אחר באירוע אחר ואף באותו אירוע. הבדלים
כאלה נעוצים בדרך כלל במהות העושה ו/או בחומרת המעשה.

**13. סוף דבר ומפני הטעמים שפורטו לעיל, לא מצאתי בסיס מספיק לחיוב המאשימה בהמצאת המידע
המבוקש ואני סבורה כי השאלה האם היה מקום להגיש נגד הנאשם את כתב האישום בתיק זה אם
לאו, צריך שתוכרע במסגרת ההליך העיקרי, על פי הראיות הקשורות בארוע עצמו.**

לפיכך, הבקשה נדחית.

תשובת הנאשם לכתב האישום תינתן ביום 18.9.22 בשעה 11:30.

המזכירות תמציא ההחלטה לצדדים, תזמנם לדיון ותעדכן את יומני.

ניתנה היום, י"ט אב תשפ"ב, 16 אוגוסט 2022, בהעדר
הצדדים.